

Vereniging van
Nederlandse Gemeenten

Verhalen uit de praktijk: Wmo

EEN SELECTIE VAN DE VERHALEN UIT HET 3D JOURNAAL

Inleiding

In het 3D Journaal worden dagelijks praktijkverhalen over het voetlicht gebracht met betrekking tot de drie decentralisaties in het sociaal domein. Het 3D Journaal biedt elke dag een schat aan informatie via blogs, tips, polls, reportages, interviews, 'de week in drie minuten' etc.

In deze uitgave een greep uit de verhalen over de Wmo, oa:

- In de Oosterschelderegio krijgen zorgaanbieders per klant een vast budget voor huishoudelijk hulp, dat zij flexibel kunnen inzetten.
- Onder de vlag 'Samen Zijn Wij Venlo' slaan gemeente, welzijnsorganisaties en bewoners de handen ineen: niemand hoeft het alleen te doen.
- Niko Winkel, de accountmanager van Gemeenten van de Toekomst die Friesland en Groningen onder zijn hoede heeft, liep een dag mee met de mensgerichte professionals van het sociaal team Oosterpark in Groningen.
- De gemeente Waalre niet meer investeert in een intensief trainingsprogramma voor ouderen die hun partner verliezen en voor het eerst huishoudelijke taken moeten verrichten.
- En een maatschappelijke kosten-batenanalyse naar de inrichting van sociale wijkteams in de gemeente Hoogezand.

Nieuwsgierig geworden?

Log in op het Platform Sociaal Domein > Groepen > 3D Journaal

Bent u nog geen lid van het Platform Sociaal Domein? Meld u dan nu aan met uw gemeentelijk mailadres via: <https://forum.vng.nl/do/login>.

Heeft u geen gemeentelijk emailadres? Lees het 3D Journaal dan via www.gemeentenvandetoekomst.nl

Inhoudsopgave

Goedkopere huishoudelijke hulp door vast budget per klant	4
Austerlitz zorgt voor zichzelf, de gemeente Zeist kijkt mee	6
Buurten in het Huis van de Wijk: 'In Venlo helpen we elkaar'	8
De 10 grootste misverstanden rond de Wmo plus de antwoorden	10
Enthousiasme en bezorgdheid bij sociaal team Oosterpark	12
Goeree-Overflakkee verwacht innovatie van zorgaanbieders	14
Integrale aanpak in potentie beter en goedkoper	16
Nieuw in Waalre: intensief trainingsprogramma huishoudelijke taken	18

Goedkopere huishoudelijke hulp door vast budget per klant

Door Ellen Weber op Woensdag 19 november 2014

In de Oosterschelderegio krijgen zorgaanbieders per klant een vast budget voor huishoudelijk hulp, dat zij flexibel kunnen inzetten. Eugenie Heuvink, beleidsmedewerker sociale zaken bij de gemeente Borsele, over de succesvolle pilot met het resultaatvolgend budget.

Sommige gemeenten betalen de lichte huishoudelijke hulp niet meer.

'Daar kiezen wij niet voor; wij willen zoveel mogelijk mensen helpen. Sinds een aantal jaar bezoeken we alle mensen thuis. Tijdens dat huisbezoek kijken we of het eigen netwerk oplossingen kan aandragen. Daarnaast draaien we sinds 1 februari 2014 een pilot met resultaatvolgend budget.'

Resultaatvolgend budget. Hoe werkt zoiets?

'Voorheen werd er een indicatie gesteld, waarin precies werd aangegeven op hoeveel uren en minuten hulp iemand recht had. Terwijl er daarna zaken kunnen veranderen. Natuurlijk was het mogelijk om de indicatie tussentijds bij te stellen, maar dat kostte veel administratieve rompslomp. Nu ontvangen zorgaanbieders een vast budget per nieuwe klant die zich meldt. De hoogte van dat budget is gebaseerd op het gemiddelde dat klanten de afgelopen jaren nodig hadden voor dat type hulp. Zelf kunnen de zorgaanbieders dan inschatten, hoeveel uur per week zij langskomen: sommige klanten hebben een bepaalde periode iets meer nodig, anderen iets minder.'

Welke typen hulp onderscheiden jullie?

'Tijdens het huisbezoek bekijkt de consultant of de persoon zelf nog goed in staat is om in te schatten

wat er moet gebeuren. Zo ja, dan is de lichte vorm van toepassing: hulp bij het huishouden. Wanneer de persoon zelf geen regie meer heeft, wat bij dementerende ouderen bijvoorbeeld het geval is, dan is de zwaardere vorm nodig: huishoudelijke zorg.'

Wat zijn de resultaten van de pilot?

'Door de prijsafspraken die we regionaal met de zorgaanbieders hebben gemaakt, zijn de uitgaven gedaald. Ook zorgaanbieders vinden het fijn om op deze manier te werken. Zien ze in de praktijk dingen die anders zijn dan in de indicatie staat aangegeven, dan kunnen ze daar hun zorg op afstemmen.'

En de burgers?

'In een eerste evaluatie beoordeelden zij de hulp met een 7,8.'

In 2015 krijgen alle klanten op de nieuwe manier hulp.

'We nemen een half jaar de tijd voor een geleidelijke invoering. We willen op een respectvolle manier met onze burgers omgaan, we gaan ze goed informeren door op huisbezoek te gaan en brieven te sturen.'

Hoe weten jullie zeker dat de zorgaanbieders de kantjes er niet vanaf lopen?

'We houden in de gaten hoeveel ze declareren en proberen daarop te sturen. Ook gaan we steekproeven nemen om te controleren of het huis schoon is.'

Hebben jullie tips voor andere gemeenten?

'Op papier is het: wie betaalt, bepaalt. Laat het wij-zij denken los. Het is juist belangrijk dat gemeenten en zorgaanbieders samenwerken, in het belang van de klant. Wij hebben een werkgroep opgericht, bestaande uit gemeenteambtenaren én zorgaanbieders. Het werkte goed om zorgaanbieders meteen bij de ideevorming te betrekken.'

Austerlitz zorgt voor zichzelf, de gemeente Zeist kijkt mee

Door Maureen Land op Woensdag 22 oktober 2014

De zorgcoöperatie Austerlitz Zorgt is in 2013 opgezet door bewoners van dit gelijknamige dorp op de Utrechtse Heuvelrug. Uit een leefbaarheidsonderzoek onder de 1500 inwoners bleek dat ouderen in deze gemeente het liefst blijven wonen waar ze wonen. Daarom zorgt Austerlitz nu vrij succesvol zelf voor zijn ouderen. Wethouder Fluitman uit Zeist houdt de relatie open. Een participatievoorbeeld voor de rest van Nederland.

Austerlitz Zorgt (zo'n 450 leden) werkt volgens het principe: door het dorp, voor het dorp. De coöperatie heeft als doel de ouderen in Austerlitz te ondersteunen bij hun wens zo lang mogelijk zelfstandig te wonen. En daarmee geeft Austerlitz een participatievoorbeeld voor de rest van Nederland, afgezet tegen het kabinetsbeleid. Eigenlijk is dit zorgen voor elkaar binnen een gemeenschap, niet anders dan hoe het vroeger ging, vindt initiatiefnemer Jan Sniijders. Austerlitz Zorgt werkt met (meest gepensioneerde) vrijwilligers die ouderen naar de dokter of de fysiotherapeut brengen (Austerlitz Rijdt), of ze helpen een lamp ophangen in huis (Austerlitz Klust), met ze eten in het dorps huis (Austerlitz Eet) en ook nog eens zorgen voor hun wekelijkse portie lichaamsbeweging (Austerlitz Beweegt). Daarnaast is er professionele medische ondersteuning vanuit de dorpscoördinator, de verpleegkundige en huisarts.

Hier werkt de kracht van de samenleving

Op het VNG Jaarcongres van 17 juni toonde Kim Putters van het Sociaal Cultureel Planbureau tijdens zijn lezing alle burgervaders een filmpje over dit dorpsinitiatief als goed voorbeeld van participatie:

Ook Marcel Fluitman, wethouder zorg, ouderen en cultuur bij de Gemeente Zeist waar Austerlitz deel van uitmaakt, is blij met dit voorbeeld van zelfwerkzaamheid en zelfredzaamheid. “Hier werkt de kracht van de samenleving. De aandacht die mensen elkaar geven, vergroot de sociale cohesie in de gemeenschap.” Austerlitz Zorgt voorziet in een behoefte en handelt volgens de regels, met een professionele insteek én ondersteuning. Een systeem waarmee de zorgkosten voor de gemeente laag kunnen worden gehouden. Prettige bijvangst noemt de organisatie dat zelf. En daar is Zeist ook blij mee. “Voor Zeist betekent dit dat we minder zelf hoeven te organiseren.” Zeist subsidieert Austerlitz Zorgt met 25.000 euro.

Het is geen toverformule

Een prachtig initiatief waar de wethouder wel wat kanttekeningen bij plaatst. Zorg is geen eenheidsworst maar maatwerk. Austerlitz Zorgt is niet een toverformule die je zomaar overal kunt toepassen, want de samenstelling van het dorp – veel oudere inwoners – bepaalt mede het succes. “Dat etiket kun je niet zomaar op elke wijk plakken.” Er vinden vanaf de oprichting al regelmatig overleggen plaats tussen gemeente en zorgcoöperatie. Fluitman: “Zorg dat je in gesprek bent. Austerlitz zorgt vormt een deel van ons sociaal team, dus is het belangrijk om elkaar op de hoogte te houden en elkaar te betrekken.” Fluitman waakt voor eilandvorming en pleit voor openheid en interactie. “ Als je die verliest, dan verlies je elkaar.”

Nieuwsgierig naar het Austerlitz-model?

Het bestuur deelt graag haar ideeën met de rest van Nederland.

Vragen aan de wethouder? Mail: M.fluitman@zeist.nl

Buurten in het Huis van de Wijk: 'In Venlo helpen we elkaar'

Door Ellen Weber op Donderdag 9 oktober 2014

In Huis van de Wijk De 5sprong in Blerick ontmoeten ouderen, psychisch kwetsbaren en mensen met een verstandelijke beperking elkaar bij de dagbesteding. Langdurig werklozen doen vrijwilligerswerk in de keuken en wijkbewoners volgen schilderles. Onder de vlag 'Samen Zijn Wij Venlo' slaan gemeente, welzijnsorganisaties en bewoners de handen ineen: niemand hoeft het alleen te doen.

Siel Verstraelen (81) komt elke dinsdag naar het Huis van de Wijk om te sjoelen met haar vriendinnen. 'Twee mannen heb ik verloren, nu moet ik 't zelf doen. Ik trek er veel op uit om contact te maken, en hier is het gezellig.' Aan de tafeltjes in de ontmoetingsruimte zitten niet alleen ouderen uit Blerick. Ook mensen met een verstandelijke beperking, cliënten van Dichterbij, komen naar de open inloop. De keuken wordt gerund door vrijwilligers, langdurig werklozen die de kans krijgen om zich te ontplooiën en wijkbewoners die graag wat om handen hebben.

Alle doelgroepen van de integrale dagbesteding met elkaar mixen, is niet reëel volgens Petra Gielens, begeleider van Dichterbij. 'Wel kunnen er spontaan dingen ontstaan. Zo zie ik vrijwilligers spelletjes spelen met ouderen.' Petra is een van de drie professionals in het Huis van de Wijk, waar vrijwilligers op terug kunnen vallen.

Wederkerigheid

Marc Orval, coach bij KanDoen, heeft zestien mensen onder zijn hoede die een steuntje in de rug nodig hebben om weer aansluiting te vinden op de arbeidsmarkt. 'Ik zie mooie dingen ontstaan. Toen

een paar mannen de tuin van dit wijkcentrum opknapt, kwam er iemand van de basisschool langs om te vragen of ze dat ook bij de school kunnen doen. Daarnaast komen er wekelijks aanvragen van wijkbewoners, die niemand in hun omgeving hebben die kan helpen met tuinonderhoud. Kosteloos helpen we buurtbewoners die het financieel niet kunnen opbrengen om hulp te betalen. Wel vragen we altijd: kun je iets terug doen? Al is het maar een middag koffie schenken in het Huis van de Wijk, alles wat we doen is gebaseerd om wederkerigheid.'

Samen Zijn Wij Venlo. Oftewel: in Venlo helpen we elkaar, of je nu ambtenaar, welzijnswerker of buurtbewoner bent. Over de stad verspreid is er een dekkend netwerk van Huizen van de Wijk, sommige voorzien van een advies- en informatiepunt. Het eigenaarschap gaat op den duur over naar een stichtingsbestuur bestaande uit wijkbewoners. Volgend jaar draait De 5sprong vooral op wijkbewoners en vrijwilligers. En één professional, die ondersteunt en faciliteert: Petra. 'Kansen zien, netwerken, dat ligt me wel. Zojuist had ik een gesprek met partnerorganisatie MetGGZ over het opzetten van een kunstuitleen. En straks spreek ik een kookvrijwilliger, die hier iets wil opzetten', zegt Petra opgewekt. 'Ik heb het gevoel dat ik continu aan het speeddaten ben.'

Tips van de kwartiermaker

Hoe zorg je er nu voor dat zo'n Huis van de Wijk gaat lopen? Mariëlle Claassens, kwartiermaker van de gemeente Venlo, geeft tips:

1. Neem de tijd. Ga eens een dag naar de wijk en kijk en luister goed naar wat er al is. 'Ik stond verstelt van wat er allemaal al gebeurt.'
2. Sluit aan bij initiatieven die al spelen.
3. Denk daarbij niet gelijk in oplossingen: mensen dragen zélf de oplossingen aan. Bovendien kennen wijkbewoners de weg vaak beter dan professionals.
4. Begin met het benaderen van bestaande organisaties in de wijk om de neuzen dezelfde kant op te krijgen.
5. Stel een integraal team van professionals samen. Niet te veel mensen, want dan wordt het stroperig.
6. Geen budget? Geen paniek. Het Huis van de Wijk in Blerick is met gesloten beurs georganiseerd. 'Hoe minder je hebt, hoe creatiever. Iedereen nam iets mee uit zijn eigen organisatie: meubels, een koffiezetapparaat. En ga op zoek naar andere geldstromen! Zo heeft een stichting uit de wijk een financiële bijdrage geleverd voor de inrichting van de keuken.
7. Betrek het sociaal wijkteam: zij horen welke behoeften er zijn en zien verbanden.

Samen Zijn Wij Venlo

Een idee krijgen wat er allemaal gebeurt onder de vlag Samen Zijn Wij Venlo? Surf naar de website of bekijk de eerste aflevering op de lokale zender:

https://www.youtube.com/watch?feature=player_embedded&v=FzpB49JyuTQ

De 10 grootste misverstanden rond de Wmo plús de antwoorden

Door Elodie Kint op Maandag 22 september 2014

Er bestaan nog een hoop misverstanden over de nieuwe Wmo. Het Transitiebureau Wmo van VNG/VWS stelde daarom een lijst op met de tien meest voorkomende vragen en de beste antwoorden daarop. Het 3D Journaal peilde onder Wmo-consulenten uit de gemeente Heiloo, Zoetermeer en Midden-Delfland of ze daarmee uit de voeten kunnen.

'Laat zien dat we de kennis wél hebben'

Mechteld Beentjes, beleidsmedewerker Wmo in de gemeente Heiloo:

'Ik merk inderdaad dat er nog veel misvattingen zijn rondom de vernieuwingen. Veel burgers denken dat ambtenaren niet de kennis hebben die nodig is om hen te helpen. Die vraag wordt me niet concreet zo gesteld, maar achteraf hoor ik dat ze met dat vooroordeel kampten. Als ze eenmaal in het proces zitten, ervaren ze meestal dat het allemaal wel meevalt. Ik kan me niet 1-2-3 herinneren dat ik de lijst van het Transitiebureau ooit heb gezien. Met een simpele uitleg, zoals die achter vraag 6, kom je er niet vanaf. Je zult moeten bewijzen dat je de kennis wel hebt.'

Mijn tip aan collega's:

'Probeer met doorvragen te achterhalen waarom burgers bepaalde vooronderstellingen hebben. En als je het kunt: laat dan zien dat we die kennis wél hebben.'

'Informeer klanten: organiseer een voorlichtingsavond'

Gerdien Bisschop, beleidsadviseur Wmo in de gemeente Zoetermeer:

'De lijst met misverstanden heb ik al verspreid onder de consulenten van onze gemeente. Ik kende de antwoorden wel al. Een misverstand dat heerst is dat ambtenaren vanachter hun bureau indicaties gaan herbeoordelen. En mensen zijn bang dat als het geld op is bij de gemeenten ze hun PGB niet meer kunnen krijgen. Dan kunnen wij hen geruststellen: we zijn hoe dan ook altijd verplicht om daarvoor te zorgen. De antwoorden uit de lijst helpen wel, maar je kunt de zorgen nooit helemaal weghalen. Cliënten willen weten wat de veranderingen écht voor hen gaan betekenen. Maar dat kunnen we pas in de loop van volgend jaar vertellen, wanneer ze een individueel gesprek krijgen met hun Wmo-consulent om hun indicatie te beoordelen. Dat het nu nog een jaar hetzelfde blijft, stelt vaak wel gerust.'

Mijn tip aan collega's:

'Voed je klanten zo veel mogelijk met informatie, organiseer bijvoorbeeld voorlichtingsavonden. En zorg dat je snel kunt aangeven waar ze informatie kunnen vinden als ze bellen. Wij hebben een eigen website en verwijzen ook door naar die van VWS.'

'Denk met de klant mee'

Suzanne Berg, Wmo-consulent en beleidsmedewerker Wmo in de gemeente Midden-Delfland:

'De lijst met de meest voorkomende misverstanden ken ik niet. Omdat ik voor een relatief kleine gemeente werk, heb ik weinig gevallen die met de veranderingen te maken krijgen. Sommige gezinnen met een PGB zijn bang dat het budget een stuk minder wordt, waardoor ze niet meer rond kunnen komen. We hebben verschillende gesprekken gehad om ze te informeren. Bij ons heerst nog wel een beetje het idee dat we nog een jaar hebben om de overgang goed en duidelijk te krijgen, zowel voor onze klanten als voor de medewerkers.'

Mijn tip aan collega's:

'Denk met de klant mee en zeg niet meteen dat er iets niet mogelijk is. Kijk samen naar alternatieve oplossingen en wat het beste is voor hen.'

Enthousiasme en bezorgdheid bij sociaal team Oosterpark

Door Niko Winkel op Woensdag 15 oktober 2014

Niko Winkel, de accountmanager van Gemeenten van de Toekomst die Friesland en Groningen onder zijn hoede heeft, stapte uit zijn comfortzone. De rijksambtenaar liep een dag mee met de mensgerichte professionals van het sociaal team Oosterpark in Groningen. Een verslag uit de Oostparkwijk.

Het Treslinghuis in de Oosterparkwijk is de voordeur naar maatschappelijke ondersteuning: het CJG, Maatschappelijk Juridische Dienstverlening (MJD), Stip, de woningcorporatie, het juridische loket en ook het politiesprekuur, veel instanties huizen hier of houden er spreekuur. Het twaalfkoppige sociale team vertegenwoordigt veel expertises en biedt ondersteuning: van verslavingszorg tot opvoedingsondersteuning, van gehandicaptenzorg tot psychische ondersteuning. Hun werkwijze kent openheid: signalen die binnenkomen bekijkt het team gezamenlijk, soms gevolgd door een huisbezoek. Deze integrale aanpak werkt positief, maar het opzetten van een informeel netwerk is makkelijker gezegd dan gedaan.

Huisuitzetting

Eén van de uitgangspunten van het sociaal team is: er moet sprake zijn van meer dan één probleem om in actie te komen. Schulden of huisuitzettingen staan nooit op zichzelf. Het voorkomen van problemen is natuurlijk altijd beter, want een huisuitzetting kost al gauw 10.000 euro. Deze ochtend ben ik getuige van een gesprek over een verslaafd ouderpaar dat ondanks hun jonge kindje niet wil of kan afkicken. Toch is er soms serieuze overlast. Hoe stevig de aanpak van wijkagent en verslavingszorg ook is, hulpverlening forceren blijft lastig, want... het kind functioneert prima. Mij bekruipt een dubbel

gevoel. Enerzijds voel ik: hier zoeken ze oplossingen voor mensen met grote problemen. Anderzijds ervaar ik machteloosheid: de aanloop van nieuwe mensen met nieuwe problemen stopt nooit.

Juridisch medewerker Floor probeert een jonge moeder te helpen. Ze heeft een baby en is zwanger van een tweeling. Met de twee vaders heeft ze geen contact. Ze zit in de bijstand, wil niet leunen op familie en heeft gezondheidsklachten. Ze wil zich eigenlijk helemaal niet laten helpen. Kan deze vrouw het straks heel moeilijk krijgen door de bezuinigingen?

Trampoline

Ik mag een gesprek bijwonen met een cliënt van de MJD. Een man, eertijds vader van een gezin en met een vaste baan, raakte dakloos en verslaafd. Gelukkig heeft hij sinds kort weer een huis en is zijn drugsgebruik flink verminderd. Vandaag komt hij praten over schuldsaneringsvoorstellen van de gemeente. Zijn vaste contactpersoon bij MJD helpt hem inhoudelijk, maar zorgt dat hij zelf actie onderneemt.

Bij een wandeling door de wijk met een opbouwwerker uit het team passeren we een trampoline die bewoners plaatsten in de wijk. Netjes aangekleed en ingericht, echter zonder toestemming van de gemeente. De opbouwwerker vertelt: 'De gemeente kwam het ter ore en wees op regels, vergunningen en veiligheid. Maar ja, het gemeentelijke klimtoestel 20 meter verderop is slechter onderhouden en lijkt een stuk onveiliger.' Ze sloeg de brug tussen bewoners en gemeente met als gevolg dat de trampoline er nog staat.

Het sociaal team Oosterpark houdt rekening met de praktische, maatschappelijke, economische en politieke wensen - de belangen van het huidige tijdsgewricht. In deze nog wat experimentele fase treden zij hulpvragen nog relatief vrij tegemoet. In de volgende fase en met inachtneming van de bezuinigingen kan het een stuk moeilijker worden.

Te hoge verwachtingen

Deze dag stond voor mij in het teken van de transformatiepraktijk. Opnieuw ingerichte zorg, motiverende en enthousiasmerende ontwikkelingen, vinden de betrokkenen. Ook de uitgevoerde evaluaties wijzen dat uit. Toch is de nabije toekomst van dit sociaal wijkteam avant la lettre voor de betrokkenen nog best onzeker: hoe gaat het er straks precies uitzien?

Naast enthousiasme is er ook sprak van bezorgdheid. Ondanks dat de organisatie van de zorg beter kan en die ontwikkelingen vorm krijgen, vrezen hulpverleners dat de politiek te hoge verwachtingen heeft van de mogelijkheden van het inschakelen van het informele mantelzorgnetwerk.

De omslag in de gemeente Groningen

De gemeente Groningen maakt al vanaf 2013 de omslag van hulpverlening naar ondersteuning, van 'zorgen voor' naar 'zorgen dat'. In de wijk Oosterpark (12.000 bewoners) is het afgelopen jaar proefgedraaid met een sociaal wijkteam 'in ontwikkeling'. Het team werkt vanuit het Treslinghuis, waar buurtgenoten niet alleen met elkaar kunnen koffiedrinken of lunchen in het loungecafé, gerund door sociale arbeidsparticipanten, ze kunnen er ook terecht met al hun zorg-, woon- en werkvragen.

Foto: Kees van de Veen / Hollandse Hoogte

NB. De jongen op de foto komt niet in het verhaal voor

Goeree-Overflakkee verwacht innovatie van zorgaanbieders

Door Fieke Walgreen op Maandag 3 november 2014

Ook de gemeente Goeree-Overflakkee zit in de laatste fase van de voorbereiding voor de nieuwe taken rond begeleiding, vervoer en kortdurend verblijf. Het eiland sloot contracten af met zorgaanbieders, maar dat niet alleen: er wordt ook innovatie verwacht. Soraya Ghanem, beleidsadviseur Maatschappelijke Zaken van de gemeente vertelt over de visie van 'haar' gemeente.

Jullie hadden al vroeg een visie op de transities en de rol van de gemeente?

"We zaten midden in het proces van een gemeentelijke herindeling en dat was voor ons een mooi moment om actief na te denken over onze nieuwe rol. Begin juni 2012 hebben de gemeenten Dirksland, Goedereede, Middelharnis en Oostflakkee gediscussieerd over de trends en ontwikkelingen in het sociale domein en op basis van die discussie hebben we de contouren van een visie op de drie decentralisaties opgesteld. Wat meteen duidelijk werd: de transities in het sociale domein vragen om intensievere samenwerking tussen gemeenten en hun partners."

Die hebben jullie dus meteen actief betrokken bij het proces?

"Klopt, ons visiedocument hebben we samen met onze partners gemaakt. De uitwerking van een aantal thema's in het document kwam tot stand met hulp van expertteams met vertegenwoordigers van de partners, van advies- en cliëntenraden en de gemeente. Daarnaast hebben we ter voorbereiding op het inkooptraject een bijeenkomst gehouden met alle huidige zorgaanbieders om onze aanpak te presenteren. De feedback die we daarop kregen hebben we nog meegenomen in onze offerteaanvraag."

Wat waren voor jullie belangrijke punten?

“Gezien het overgangsrecht van de Wmo 2015 wilden we alle huidige aanbieders in ieder geval voor één jaar contracteren. Voor 2016 en volgende jaren willen we ons meer richten op innovatieve mogelijkheden binnen de ondersteuning. Daarnaast vinden we één klantenproces belangrijk. We kiezen daarom voor één onafhankelijke regisseur voor meervoudige problemen, als het aanspreekpunt voor cliënten en samenwerkende uitvoeringsorganisaties. Hij zorgt voor de juiste afstemming (en aanspreking) van uitvoerende partijen. Voor zorgorganisaties betekent dit dat zij maatwerk moeten kunnen leveren en flexibiliteit moeten tonen. Ook vinden we het belangrijk dat alle cliënten meedoen naar vermogen: mensen die ondersteuning krijgen, kunnen in veel gevallen iets terug doen voor de samenleving.”

Jullie vragen ook om innovatie?

“Klopt, we wilden graag ruimte creëren voor vernieuwing. Deze ruimte bieden we dan ook in ons contract 2015. We zijn erg blij dat onze aanbieders vol ideeën zitten voor een innovatieve aanpak. We kijken uit naar de uitkomsten hiervan.”

Foto: Bert Spiertz / Hollandse Hoogte

Integrale aanpak in potentie beter en goedkoper

Door Fieke Walgreen op Donderdag 11 september 2014

Welke gemeente wil het niet weten: hoe richt ik mijn sociale wijkteams zo succesvol mogelijk in? De gemeente Hoogezand liet daarom een maatschappelijke kosten-batenanalyse (MKBA) uitvoeren. Uitkomst: deze integrale aanpak is in potentie beter en goedkoper, maar dat gaat zeker niet vanzelf. En de echte effecten zie je pas na twee jaar. De lessen van de Groningse gemeente.

Het wijkteam dat sinds 2013 bestaat, was voor de gemeente Hoogezand een logische stap op weg naar januari 2015 als gemeente verantwoordelijk worden voor delen van de zorg voor de burgers. Leny van der Hoeff, Teamleider Sociaal Team Hoogezand-Sappemeer en projectleider doorontwikkeling sociaal team bij Gemeente Hoogezand-Sappemeer: 'We wilden het werk in het sociaal domein beter laten aansluiten op de inwoners en goedkoper voor de gemeenschap. Beter betekende voor ons: beter luisteren naar wat inwoners willen, zorg dichterbij hen organiseren en goedkoper maken. Bijvoorbeeld met minder verschillende hulpverleners en daardoor minder bureaucratie. Een sociaal wijkteam bestaande uit mensen van de gemeente en verschillende hulpverleningsorganisaties leek de beste oplossing.'

Beter bereik van cliënten

Na een jaar was de gemeente benieuwd naar de effecten van hun aanpak. Programmamanager decentralisaties, in de gemeente Hoogezand – Sappemeer en Slochteren, Bianca van Mierlo: 'Wij wilden weten: is de inwoner inderdaad beter af en is het goedkoper voor de gemeenschap? Daarom hebben we door een externe organisatie een maatschappelijke kosten-batenanalyse (MKBA) laten uitvoeren.'

De uitkomsten gaven aan dat de gemeente op de goede weg zat. Van der Hoeft: 'Onze integrale aanpak zorgt voor meer en beter bereik van cliënten, het zorgt ervoor dat hun eigen kracht beter wordt gebruikt en – misschien wel het belangrijkste - het voorkomt terugval en escalatie omdat je dicht bij de burger zit en er sneller bij bent als het mis dreigt te gaan.' Van Mierlo vult aan: 'We kunnen vroeg inspelen op zorgvragen, waardoor een langdurig zorgtraject wordt voorkomen.'

Escalatie voorkomen

Van der Hoeft geeft een voorbeeld. 'We willen gaan samenwerken met vrijwilligers die nadat de actieve bemoeienis vanuit het wijkteam is afgesloten, contact houden met deze mensen. Ze kunnen er voor zorgen dat we in een vroeg stadium kunnen helpen bijsturen als er opnieuw problemen ontstaan.' Van Mierlo: 'Als je ziet dat bij iemand thuis de ongeopende post zich maar opstapelt, dan is dat een signaal dat het niet zo goed gaat. Schulden bijvoorbeeld en dat zijn vaak problemen waar mensen zelf niet snel hulp bij zoeken.' Nog een voorbeeld: als je door vroegtijdige hulp uithuisplaatsing van een kind kunt voorkomen, scheelt dat de maatschappij later veel kosten.

Na twee jaar echte effecten

Toch kom je onder de streep niet meteen positief uit. Van der Hoeft: 'Onze aanpak zorgt er bijvoorbeeld voor dat meer mensen eerder in de schuldhulpverlening terechtkomen en dat kost geld. Maar op de lange termijn, behoed je deze mensen en de maatschappij voor erger en bespaar je dus kosten.' Kortom: sommige baten verzilver je pas na een paar jaar en op een andere 'post'. Van der Hoeft: 'Uit onze analyse bleek ook dat je pas na twee jaar echt effecten gaat zien van je aanpak. Ik wil andere gemeenten dus adviseren om niet meteen al in de bezuinigingsstand te gaan. Dat werkt niet. Je moet eerst investeren, heb er vertrouwen in dat dat zich later terugbetaalt.'

Foto: Verbeeld foto en film / Hollandse Hoogte

Nieuw in Waalre: intensief trainingsprogramma huishoudelijke taken

Door Ellen Weber op Woensdag 10 september 2014

Eenvoudige huishoudelijke hulp betaalt de gemeente Waalre niet meer. Wél investeert de gemeente in een intensief trainingsprogramma voor ouderen die hun partner verliezen en voor het eerst huishoudelijke taken moeten verrichten. Een interview met wethouder Hanneke Balk. 'Of we uiteindelijk 40 procent besparen is niet het belangrijkste. We streven ernaar dat mensen zelfstandig een huishouden kunnen voeren.'

Laten we beginnen met het slechte nieuws: vanaf 1 januari 2015 betaalt de gemeente Waalre geen eenvoudige huishoudelijke hulp meer.

'Inderdaad. De inkomensafhankelijke bijdrage van de gemeente, aan wat wij voorheen huishoudelijke hulp 1 noemden, stopt.'

Mensen die schoonmaakhulp nodig hebben, moeten nu een briefje ophangen in de supermarkt?

'Er is een betrouwbaarder alternatief. De twee grote organisaties die voorheen de meeste huishoudelijke hulp verzorgden, zijn begonnen met een soort uitzendbureau. Tegen een tarief van 15 euro per uur kunnen alle particulieren hier een schoonmaker inhuren.'

Waarom is dat beter dan zelf iemand inhuren?

'Voor particulieren biedt het voordelen: bij ziekte komt er vervanging. Ook voor werknemers is dit een redelijk alternatief, omdat zaken nu geregeld zijn.'

En mensen die geen 15 euro per uur kunnen betalen?

'Ik realiseer me dat het vervelend is voor mensen met een smalle beurs. Mensen met een minimuminkomen kunnen een beroep doen op bijzondere bijstand.'

Hoe weten jullie zeker dat de mensen die méér nodig hebben dan schoonmaakhulp, niet aan hun lot worden overgelaten?

'De komende maanden gaan we bij 400 huishoudens langs voor een individueel gesprek. Daarbij wordt ook gekeken of mensen meer nodig hebben dan alleen schoonmaakhulp, denk aan ondersteuning bij persoonlijke verzorging of het controleren van de koelkast op bedorven etenswaren. Voorheen noemden we deze categorie huishoudelijke hulp 2. Hebben mensen ondersteuning nodig bij het voeren van een eigen huishouding, dan biedt de gemeente deze hulp nog wel.'

Een flinke klus: langsgaan bij 400 huishoudens.

'Het is meteen een gelegenheid om opnieuw met alle huidige cliënten in contact te komen, voordat we aan onze nieuwe taken beginnen. Ik verwacht dat de groep die huishoudelijke hulp 2 nodig heeft, groter wordt. Een deel van de huishoudelijke hulpen deed die taken namelijk al, zonder dat het formeel vastgelegd was in een beschikking. Daarnaast zullen er ook nieuwe cliënten bijkomen, doordat hun situatie verandert. Als er bijvoorbeeld een partner wegvalt die altijd het huishouden deed...'

Wat doen jullie met een tachtigjarige die voor het eerst zijn eigen huishouden moet runnen?

'Samen met zorgaanbieders hebben we een trainingsprogramma opgesteld, gebaseerd op een programma dat al bestaat voor mensen met een beperking. Het bestaat uit een boekwerk met aanbevelingen en vijf à zes weken begeleiding. In de hoop dat ze daarna zelfstandig een huishouden kunnen voeren.'

Zo'n training is duur. Bespaart de gemeente dan wel 40 procent op huishoudelijke hulp?

'Puur en alleen de besparing realiseren vind ik niet relevant, het gaat me om een systeemwijziging. Die training is wél in lijn met het streven naar zelfredzaamheid. Alleen als het echt niet lukt om zelfstandig een huishouden te voeren, is ondersteuning van de gemeente beschikbaar.'

Hoe bespaart jouw gemeente op huishoudelijke hulp? Vul de poll in!

http://gemeentenvandetoekomst.nl/item/Besparen-op-huishoudelijke-hulp_090132

Foto: Marcel van den Bergh / Hollandse Hoogte